ЧЫРВОНКА Чырвоная змена
4 08 2016 г.

Рэкорды прыёмнай кампаніі

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

У Беларускім дзяржаўным універсітэце інфарматыкі і радыёэлектронікі прахадны парог на спецыяльнасці «Інфарматыка і тэхналогіі праграмавання» склаў 374 балы. Сапраўдны аншлаг назіраўся і на спецыяльнасці «Інфармацыйныя сістэмы і тэхналогіі ў гульнявой індустрыі», дзе на адно месца прэтэндавалі 7,6 чалавека (прахадны бал — 361).

Як відаць, планка, якая дазваляе абітурыентам разлічваць на бясплатную вучобу ў ВНУ, працягвае павышацца. Як расце і колькасць абітурыентаў, якім не хапіла літаральна дватры балы да максімальнага выніку...

Так, выпускнік сталічнай гімназіі №61 Уладзіслаў Рэентовіч здаў на 100 балаў беларускую мову, фізіку і матэматыку. У суме са школьным атэстатам ён набраў 399 балаў з 400 магчымых і без праблем паступіў у БДУ на факультэт прыкладной матэматыкі і інфарматыкі. Не давялося хвалявацца за сваё паступленне на прэстыжны факультэт міжнародных адносін і выпускніцам бабруйскай гімназіі №3 Ірыне Івах і Ганне Зыкавай. Дзяржаўную мову, замежную і грамадазнаўства яны таксама здалі на 100 балаў. А ўвогуле на 100 балаў у гэтым годзе было напісана 330 тэставых работ (летась было 277 стабальных вынікаў). Вышэйшы бал па трох дысцыплінах — у трох чалавек, па двух прадметах — у 15 абітурыентаў.

Нават па такой традыцыйна складанай для абітурыентаў дысцыпліне, як фізіка, было зафіксавана 34 стабальныя вынікі і 25 — па матэматыцы. Парадавалі і вынікі ўдзельнікаў ЦТ па беларускай мове — на 100 балаў гэты прадмет здалі 50 чалавек — утрая больш, чым у папярэднім годзе.

У БДУІР падлічылі: сярэдні бал першакурснікаў — 324!

Цяпер усе выказваюць здагадкі: або тэсты максімальна спрасціліся, або абітурыенты сталі больш мэтанакіраванымі? У галоўным адукацыйным ведамстве схільныя лічыць, што выпускнікі школ сталі больш свядома падыходзіць да сваёй падрыхтоўкі. Па той жа матэматыцы павялічылася колькасць абітурыентаў, якія здалі тэст больш чым на 50 балаў, і зменшылася колькасць удзельнікаў ЦТ, якія не пераадолелі мінімальны парог.

На думку міністра адукацыі Міхаіла Жураўкова, ідэальнай сістэмы здачы экзаменаў няма і, напэўна, не будзе: «Той, хто добра здаў той ці іншы экзамен, будзе яго хваліць, а іншы, наадварот, будзе казаць, што ўсё дрэнна. Тая ж акалічнасць, што сярод прэтэндэнтаў на студэнцкі білет ёсць маладыя людзі, якія здалі на 100 балаў усе тры экзамены, сведчыць, што абітурыенты навучыліся рыхтавацца да тэстаў...»

Трэба заўважыць, што **высокая колькасць уладальнікаў максімальных балаў абумовіла надзвычай вострую канкурэнцыю паміж імі на асабліва прэстыжных у моладзі спецыяльнасцях.**

Увогуле ў Белдзяржуніверсітэце сёлета 63% залічаных на бюджэтную форму навучання па агульным конкурсе маюць сумарны бал сертыфікатаў 300 і вышэй. Узрасла сярод першакурснікаў і колькасць пераможцаў міжнародных і рэспубліканскіх алімпіяд і конкурсаў. Такіх абітурыентаў у БДУ — 95, сярод іх 6 лаўрэатаў спецыяльных фондаў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Кожны чацвёрты першакурснік скончыў сярэднюю школу з медалём або ўстанову сярэдняй спецыяльнай адукацыі з адзнакай. Дарэчы, у БДУ сёлета канстатуюць рэкордна нізкі паказчык сярод залічаных на першы курс мінчан — 33,5%: гэта значыць, што вядучы нацыянальны ўніверсітэт прыцягвае лепшых выпускнікоў з усёй краіны.

У Беларускім дзяржаўным ўніверсітэце інфарматыкі і радыёэлектронікі сярод 1045 залічаных на першы курс маладых людзей 300 балаў і больш маюць 73%. У прыёмнай камісіі падлічылі: сярэдні бал першакурснікаў — 324!

Тэхнічныя спецыяльнасці: выбар лепшых з горшых?

Паколькі Беларусь з'яўляецца экспартна арыентаванай краінай, для яе эканомікі выключна важнае значэнне мае тэхнічная адукацыя. Патрэба ў высокакваліфікаваных спецыялістах расце, а патрабаванні да ведаў і прафесійных навыкаў становяцца ўсё больш жорсткімі. Разам з тым вельмі многія тэхнічныя спецыяльнасці не могуць пахваліцца якасным наборам першакурснікаў. Напрыклад, усяго 152 балы трэба было набраць сёлета, каб вучыцца ў БНТУ на будаўніка цеплавых і атамных электрастанцый. На спецыяльнасць «Суднабудаванне і тэхнічная эксплуатацыя воднага транспарту» прахадны парог склаў 118 балаў, «Дызайн гусенічных і колавых машын» — 118,3 бала, «Гарадскі электрычны транспарт» — 168, «Тэхналогія матэрыялаў і кампанентаў электроннай тэхнікі», «Рухавікі ўнутранага згарання» — 171.

У Міжнародным дзяржаўным экалагічным інстытуце імя А. Д. Сахарава БДУ, каб вывучаць энергаэфектыўныя тэхналогіі і энергетычны менеджмент, дастаткова было мець 142 балы.

У Беларускім дзяржаўным аграрна-тэхнічным універсітэце бюджэтнікі з самымі нізкімі адзнакамі будуць вучыцца на спецыяльнасці «Аўтаматызацыя тэхналагічных працэсаў і вытворчасцяў (сельская гаспадарка)». Для паступлення на яе хапала 118 балаў.

Фота Анатоля Клешчука.

У Беларускім дзяржаўным тэхналагічным універсітэце прасцей за ўсё было паступіць на спецыяльнасць «Лясная гаспадарка» — усяго 131 бал для бюджэтнай формы навучання.

100 балаў набралі на ЦТ па беларускай мове ў 50 чалавек, рускай мове — 86, грамадазнаўству — 62, біялогіі — 25, матэматыцы — 25, гісторыі Беларусі — 14, хіміі — 1, фізіцы — 34, замежных мовах — 33.

Прахадны бал на «Тэхналогію дрэваапрацоўчых вытворчасцяў» — 137. Вышэйшым аказаўся прахадны парог на спецыяльнасці «Ахова навакольнага асяроддзя і рацыянальнае выкарыстанне прыродных рэсурсаў» — 197. На «Біятэхналогію» патрабаваўся 261 бал. А самая запатрабаваная спецыяльнасць у тэхналагічным універсітэце — «Тэхналогія лекавых прэпаратаў», куды для паступлення патрабавалася 290 балаў. У той жа час дадатковы набор у БДТУ не абвяшчаўся — ва ўніверсітэце змаглі «закрыць» усе бюджэтныя месцы.

Патрэба ў дадатковым наборы нечакана ўзнікла ў БДУ на геаграфічным факультэце: на спецыяльнасці «Гідраметэаралогія», «Геалогія і разведка радовішчаў карысных выкапняў» і «Геаінфармацыйныя сістэмы (зямельна-кадастравыя)» залічылі ўсіх, хто падаў дакументы. Недабор ва ўніверсітэце звязваюць з не вельмі ўдала падабранымі профільнымі прадметамі: фізіка і геаграфія.

Дарэчы, у БДУ рыхтуюць і будучых атамшчыкаў. На фізічным факультэце ёсць спецыяльнасць «Ядзерная фізіка і тэхналогіі». Прахадны бал на факультэт склаў 167. Гэта пры тым, што працаваць у ядзернай галіне было прэстыжна ва ўсе часы, вось толькі вучыцца на адпаведных спецыяльнасцях даволі складана. Да таго ж і здаваць пры паступленні трэба фізіку і матэматыку. У педагагічных ВНУ менавіта гэты напрамак запаўняецца з цяжкасцямі: так, у Магілёўскім педагагічным універсітэце на «Матэматыку і інфарматыку» прахадны бал — 131, на «Фізіку і інфарматыку» — 134. У Беларускім дзяржаўным педагагічным універсітэце імя Максіма Танка пропуск на «Матэматыку і інфарматыку» — 172 балы, на «Фізіку і інфарматыку» — 143.

У Беларускім дзяржаўным універсітэце культуры і мастацтваў спецыяльнасць з мінімальным балам (192) — «Бібліятэчна-інфармацыйная дзейнасць».

Прафесіі будучыні ў каталогу найноўшых спецыяльнасцяў

Выкладчыкі канстатуюць, што абітурыенты тэхнічных ВНУ менш ведаюць пра абраную спецыяльнасць, чым нацэленыя на паступленне ў медыцынскія, педагагічныя і творчыя ВНУ. Яны не могуць ацаніць уласныя здольнасці да інжынерна-тэхнічнай дзейнасці і маюць вельмі цьмянае ўяўленне пра будучую прафесію. Менавіта ў тэхнічных ВНУ ў апошнюю гадзіну перад закрыццём прыёмных камісій абітурыенты стыхійна (выходзячы са сваіх балаў у сертыфікатах) выбіраюць для сябе будучую спецыяльнасць. Але калі мітусіцца паміж факультэтамі, можна прабегаць свой лёс.

Многія прадстаўнікі вышэйшай школы таксама лічаць, што на конкурсы ўплывае і пазнавальнасць тых ці іншых спецыяльнасцяў. Для прыкладу, інфармацыйныя тэхналогіі — традыцыйна адзін з самых запатрабаваных абітурыентамі кірункаў. Але ёсць мноства востра запатрабаваных спецыяльнасцяў, якія знаходзяцца на скрыжаванні праграмавання і інжынернай навукі. Напрыклад, спецыяльнасць «Аўтаматызаваныя электрапрыводы». Дзве траціны электраэнергіі, што выпрацоўваецца ў свеце, выкарыстоўваюцца ва ўстройствах, якія адносяцца да электрапрыводу. Тыя ёсць паўсюдна — ад швейнай машынкі да шматтонных пракатных станаў. Энергія — дарагая, і, натуральна, трэба ствараць найбольш эканамічныя мадэлі. Гэту задачу павінны вырашаць інжынеры, таму спецыяльнасць «Аўтаматызаваныя электрапрыводы» не проста сучасная — яна арыентавана на будучыню. Вось толькі старшакласнікам яна не падаецца прывабнай. Магчыма, калі б замяніць старамодную назву спецыяльнасці на сучасную, скажам, на «Камп'ютарызаваныя электрапрыводы» ці «Мехатронныя сістэмы і ўстройствы», яна прыцягнула б да сябе больш увагі з боку абітурыентаў?

Увогуле тыя крытэрыі, якімі доўгі час кіраваліся абітурыенты і іх бацькі пры выбары спецыяльнасці (прэстыжнасць, запатрабаванасць, высокаплатнасць і г.д.), сёння ўжо не спрацоўваюць. Тое, што здавалася надзейным і перспектыўным яшчэ ўчора, часта аказваецца эфемерным сёння і непатрэбным заўтра. Каб знайсці высокаплатную работу, мала быць проста праграмістам. Трэба валодаць унікальнымі кампетэнцыямі, быць над сярэднім узроўнем, ведаць і бачыць больш, чым іншыя. Кампаніі — рэзідэнты ПВТ усё часцей распрацоўваюць уласны прадукт, звязаны, напрыклад, з інтэрнэтам рэчаў. Безумоўна, для гэтага патрабуюцца праграмісты, але таксама патрэбны і спецыялісты ў пэўных прадметных галінах, якія могуць сфармуляваць задачу і вырашыць тэхнічную праблему.

Свет, прагрэс, а разам з імі і рынак працы развіваюцца надзвычай імкліва. Вельмі ўплывовы футуролаг тэхнічны дырэктар Google Рэй Курцвейл сцвярджае, што неўзабаве прагрэс стане настолькі хуткім і складаным, што чалавек ужо будзе не ў стане яго зразумець. Курцвейл адносіць гэты момант да 2045 года. Таму **адзінае, у чым могуць быць упэўнены сённяшнія абітурыенты, — што выбраная імі спецыяльнасць не зможа служыць ім заўсёды.** У залежнасці ад таго, як будзе развівацца эканоміка, куды будзе рухацца прагрэс і якіх прафесійных вышынь яны захочуць дасягнуць, ім давядзецца пастаянна абнаўляць старыя веды (або ўвогуле забыцца на іх з-за непатрэбнасці) і авалодваць новымі кампетэнцыямі.

Міністр адукацыі Міхаіл Жураўкоў паабяцаў у хуткім часе прэзентаваць грамадскасці каталог найноўшых спецыяльнасцяў, якія плануецца ўводзіць у беларускіх ВНУ пасля 2021 года. Размова ідзе пра падрыхтоўку спецыялістаў, якія будуць распрацоўваць беспілотныя канструкцыі, займацца робататэхнікай і іншых. Каталог збіраюцца апублікаваць загадзя для таго, каб даць вышэйшым навучальным установам час падрыхтавацца да ўкаранення неабходных для эканомікі нашай краіны спецыяльнасцяў...

Надзея НІКАЛАЕВА.
nikalaeva@zviazda.by

Дапамагчы з выбарам

УДЗЕЛЬНІКІ СТАРТАПА... ВУЧНІ ШКОЛ

Арганізатары адукацыйнага праекта TeensCool сцвярджаюць, што за кароткі час могуць навучыць старшакласнікаў асновам IT і разам з імі запусціць у вялікае жыццё новы стартап.

— Па сутнасці, мы стварылі праект ранняй прафесійнай арыентацыі для старшых школьнікаў, удзельнікі якога могуць атрымаць першую адукацыю ў IT-кірунку, — уводзіць у курс справы **кіраўнік IT-школы Myfreedom Алена ДЗІНМАН**. — Задума — даць падлеткам працоўны досвед, магчымасць паспрабаваць сябе ў ролі айцішніка і прайсці ўсе стадыі развіцця разам са сваім стартапам. Каманда навучэнцаў разам прыдумляе праект, рэалізуе яго і праводзіць кампанію па прасоўванні прадукта. Кожны з удзельнікаў прымярае на сябе якуюнебудзь ролю: менеджара, бізнес-аналітыка, праграміста, тэсціроўшчыка і гэтак далей. Акрамя таго, мы часта наведваем вялікія IT-кампаніі Беларусі, супрацоўнічаем з Паркам высокіх тэхналогій. Прасцей кажучы, хочам, каб старшакласнікі паглядзелі на прафесію знутры, убачылі, як гэта працуе і зрабілі канчатковы выбар.

Усё пачынаецца з прафарыентацыі: навучэнцам расказваюць, якія прафесіі ёсць у свеце інфармацыйных тэхналогій, пра іх адметнасці. Наступны крок — бізнес-аналіз: дзеці вучацца ўзаемадзейнічаць з заказчыкам, складаюць тэхнічнае заданне для сайта. Далей — планаванне праекта і шэраг трэнінгаў: камандаўтварэнне, самапрэзентацыя, камунікацыя. Пасля кожны ўдзельнік выбірае для сябе ролю, якую будзе выконваць, і каманда прыступае да галоўнага — рэалізацыі і прасоўвання.

— Наш праект — гэта сайт для валанцёраў пад назвай «Dapamagi.by», — дзеліцца **выпускнік Ліцэя БДУ, новаспечаны студэнт першага курса факультэта прыкладной матэматыкі і інфарматыкі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта Кірыл МІХАЙЛОВІЧ.** — Ён вылучаецца высокім узроўнем інтэрактыўнасці. Карыстальнік, які зарэгістраваўся на нашай платформе, зможа ствараць новыя валанцёрскія акцыі, а таксама шукаць цікавыя яму прапановы. Умоўна кажучы, нехта хоча правесці суботнік і прыбраць лісце ў парку каля дома, для гэтага яму патрэбны 20 валанцёраў. Зацікаўленыя заходзяць на сайт, бачаць інфармацыю, рэгіструюцца. Пакуль што нічога падобнага ў Беларусі няма. Рэсурс цяпер у стадыі распрацоўкі, ужо зроблены яго макет.

Як адзначае Алена Дзінман, у праекце ўдзельнічаюць вучні 9—11 класаў. Па яе словах, у гэтым узросце падлеткі ўжо свядома задумваюцца пра будучыню і гатовы дзеля яе мэтанакіравана і сур'ёзна працаваць. Цяпер у школе займаецца летняя група — 16 чалавек.

Праект TeensCool зараз працуе ў эксперыментальным рэжыме, і першыя групы займаюцца бясплатна. Заняткі ў школе падчас навучальнага года будуць каштаваць 92 рублі за месяц, працягласць курса — 9 месяцаў, як паўнавартасны навучальны год.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.
lyskavets@zviazda.by